

FASIT NORSK GRAMMATIKK

Oppgave 1

- a) et eple eplet epler eplene/epla
- b) Fellesnavn: eple, hage
Egennavn: Line

Oppgave 2

Fellesnavn: (I overskriften: Dansen, huset) dans, huset, myr, biler, motorsykler, haikere, taxi, fots, veiene, stereo, baksetet, sommerkveld, bilruter, hår, vinden, sang, smil, forventninger.

Egennavn: Volvo Amazon, Mazda, Toyota, Volkswagen, Zappa, Abba, Hank Williams, Vømmøl.

Oppgave 3

Hankjønn	Hunkjønn	Intetkjønn
en cd	ei/en sol	et museum
en forfatter	ei/en sykkelparkering	et ukeblad
en inngangsport	ei/en hytte	et kyss
en konkurranse	ei/en hule	et fotoalbum
en invitasjon	ei/en kjerring	et musikkinstrument
	ei/en vindmølle	

Oppgave 4

ENTALL		FLERTALL	
Ubestemt form	Bestemt form	Ubestemt form	Bestemt form
en far	faren	fedre	fedrene
ei/en datter	dattera/datteren	døtre(r)	døtrene
en sønn	sønnen	sønner	sønnene
ei/en søster	søstera/søsteren	søstre(r)	søstrene
en bror	broren	brødre	brødrene
et faktum	faktumet	fakta	faktaene
en forelder	forelder	foreldre	foreldra el. foreldrene
en artikkel	artikkelen	artikler	artiklene
et museum	museet	museer	museene el.

et kapittel	kapitlet	kapitler	musea kapitlene el. kapitla
et teater	teatret el. teateret	teater el. teatre	teatra el. teatrene
ei/en tann	tanna/tannen	tenner	tennene
en fot	foten	føtter	føttene
en sjanger	sjangeren	sjangerer/sjangrer	sjangerne/ sjangrene
en puddel	puddelen	pudler	pudlene
ei/en hånd	hånda/hånden	hender	hendene
et medium	mediet	medier	mediene/media
en gaffel	gaffelen	gafler	gaflene
en finger	fingeren	fingerer	fingerne

Oppgave 5

ENTALL

FLERTALL

Ubestemt form	Bestemt form	Ubestemt form	Bestemt form
en konkurranse	konkurransen	konkurranser	konkurransene
en drøm	drømmen	drømmer	drømmene
en begynnelse	begynnelsen	begynnelser	begynnelsene
en fortelling	fortellingen	fortellinger	fortellingene
en åpning	åpningen	åpninger	åpningene
en invitasjon	invitasjonen	invitasjoner	invitasjonene
en fødsel	fødselen	fødsler	fødslene
en fornærmelse	fornærmelsen	fornærmelser	fornærmelsene
en diskusjon	diskusjonen	diskusjoner	diskusjonene
en oppfatning	oppfatningen	oppfatninger	oppfatningene
en avbrytelse	avbrytelsen	avbrytelser	avbrytelsene
en konklusjon	konklusjonen	konklusjoner	konklusjonene

Oppgave 7

a) fort – fortere – fortest

Oppgave 8

Positiv	Komparativ	Superlativ
pen	penere	penest
syk	sykere	sykest
kjekk	kjekkere	kjekkkest
tom	tommere	tommest
frekk	frekkere	frekkest

trygg rød grønn billig sunn full	tryggere rødere grønnere billigere sunnere fullere	tryggest rødest grønnest billigst sunnest fullest
---	---	--

Oppgave 11

Positiv	Komparativ	Superlativ
oransje	mer oransje	mest oransje
kritisk	mer kritisk	mest kritisk
berømt	mer berømt	mest berømt
moderne	mer moderne	mest moderne

- Adjektivet *oransje* bøyes med *mer* og *mest* fordi ordet slutter på *-e*.
- Adjektivet *kritisk* bøyes med *mer* og *mest* fordi ordet slutter på *-sk*.
- Adjektivene *berømt* bøyes med *mer* og *mest* fordi det opprinnelig er et fremmedord.
- Adjektivet *moderne* bøyes med *mer* og *mest* fordi det slutter på *-e/* fordi det er et langt ord.

Oppgave 12

Positiv	Komparativ	Superlativ
prikkete	mer prikkete	mest prikkete
spennende	mer spennende	mest spennende
omdiskutert	mer omdiskutert	mest omdiskutert
delikat	mer delikat	mest delikat
stabil	mer stabil	mest stabil
interessant	mer interessant	mest interessant
glemsk	mer glemsk	mest glemsk
beryktet	mer beryktet	mest beryktet
rutete	mer rutete	mest rutete
økonomisk	mer økonomisk	mest økonomisk
fremmed	mer fremmed	mest fremmed
fillete	mer fillete	mest fillete

Oppgave 13

Positiv	Komparativ	Superlativ
god	bedre	best
mange	flere	flest
mye	mer	mest
ung	yngre	yngst
tung	tyngre	tyngst
stor	større	størst
lang	lengre	lengst
få	færre	færrest

Oppgave 14

- stor – stort – store
- Sofa er hankjønn. Smil er intetkjønn.
- Vi skriver ”stort” foran substantivet ”smil” fordi dette er intetkjønn.
- Vi skriver ”store øyne” fordi substantivet ”øyne” er flertall.

Oppgave 15

Den nye læreren er snill.
Hun har et snilt barn.
Alle elevene i gruppa mi er snille.
Vi fikk en bukett med vakre blomster.
Blomstene var plukket på et vakkert sted ved sjøen.
Tante holdt en vakker tale.
Vi leide to spennende filmer.
Boka som jeg leser, er ikke så spennende.
Jeg så et spennende teaterstykke i går.
Ola er norsk.
Det er mange norske innbyggere i London.
Skal vi servere et typisk norsk måltid?
Jeg fikk en hyggelig e-post fra kusinen min.
Jeg sendte et hyggelig svar tilbake.
Det føles godt å få hyggelige meldinger.

Oppgave 16

Kan jeg få et lite kakestykke og en liten bolle?
Du kan få alle de små kakene som er igjen på fatet.
Jeg liker godt å se skumle filmer.
I natt hørte vi en skummel lyd fra kjelleren.
Han kjøpte et merkelig blad.
Vi hadde aldri sett et så merkelig landskap.

Jeg mailer med to engelske gutter.
Odin er ikke et engelsk navn.
Er brusflasken tom allerede?
Skal jeg pante de tomme flaskene?
Han sendte henne et tomt blikk.
Det fins mange ekle smådyr i kjelleren.
Han stilte et ekkelt spørsmål.
Denne appelsinen har en ekkel smak.
Det går to danske elever på skolen vår.
Jeg har lest et dansk kåseri.

Oppgave 17

å padle, å undersøke, å bruke

Oppgave 18

å trene, å spise, å gjøre, å gråte, å drikke, å stå, å gå, å kjøre, å stoppe, å ringe, å diskutere, å le, å bråke, å bli, å sy

Oppgave 19

- a) - Strek under verb i presens som forteller at noe hender nå: sitter
- Ring rundt verb i presens som forteller om noe som skjer ofte: flyr
- Kryss under verbet som forteller at noe skal skje: reiser
- b) Verbene står i presens.

Oppgave 20

synger, svømmer, drar, går, gråter, spiser, finner, kommer, sier, forteller, er, tar.

Oppgave 21

- a) sier, vet, bærer, knuffer, tar, svinger, teller, spreller, kommer, slipper, flyr, smeller, kjenner, spruter, siger, smaker, gjør, flirer, harker, spytter, hører.
- b) å si, å vite, å bære, å knuffe, å ta, å svinge, å telle, å sprelle, å komme, å slippe, å fly, å smelle, å kjenne, å sprute, å sige, å smake, å gjøre, å flire, å harke, å spytte å høre.

Oppgave 22

- a) Tom og Huck løper av sted og snubler i røtter i mørket der de springer til hver sin kant. Stormen uler gjennom skogen. Det ene blendende lynet etter det andre drar over himmelen, og øredøvende torden braker løs. Så begynner regnet å strømme ned. Guttene roper til hverandre, men stemmene deres drukner i brølet fra stormen og tordenskrallene.

b)

Infinitiv	Presens
å løpe	løper
å snuble	snubler
å springe	springer
å ule	uler
å dra	drar
å brake	braker
å begynne	begynner
å strømme	strømmer
å rope	roper
å drukne	drukner

Oppgave 23

- a) spiste, gjorde, var, likte, gikk
b) Verbene står i preteritum.

c)

Infinitiv	Presens	Preteritum
å spise	spiser	spiste
å gjøre	gjør	gjorde
å være	er	var
å like	liker	likte
å gå	går	gikk

Oppgave 25

a) For lenge siden **trodde** folk at jorda **var** flat, 330 år f. Kr. **fant** filosofen Aristoteles ut at jorda **var** rund. Han **så** nemlig at stjernebilder **kom** til syne over horisonten i sør når han **reiste** over ekvator fra Hellas. Dette **viste** at han **flyttet** seg på overflaten av en kule, og at jorda ikke **var** flat. Aristoteles **bodde** i antikkens Makedonia og **var** en gresk filosof og naturforsker. Han **var** elev av Platon. Selv **ble** han privatlærer for sønnen til Filip 2. av Makedonia. Sønnen **het** Aleksander, og han **overtok** tronen i 340 f. Kr. Folk **kalte** ham senere for Aleksander den store. Aristoteles **grunnla** senere sin egen skole i Aten med navnet Lyceum. Der **underviste** han og **ledet** arbeidet til flere filosofer og vitenskapsmenn.

b) Teksten er skrevet i preteritum (fortid).

c)

Infinitiv	Presens	Peteritum
å tro	tror	trodde
å være	er	var
å finne	finner	fant
å se	ser	så
å komme	kommer	kom
å reise	reiser	reiste
å vise	viser	viste
å flytte	flytter	flyttet
å bo	bor	bodde
å bli	blir	ble

Oppgave 26

a) Henrik **skyver** dem unna og **klarer** å komme seg løs. Han **løper** så fort han **kan** mot kafeen. Han **smetter** inn døra og **styrter** bort til bordet der Caroline **sitter**. Han **setter** seg med ryggen til vinduet og **håper** guttene ikke **ser** han. Hjertet hans **banker**. Karoline **spør** ikke. Hun **vet** hva som **hender**.

b) Henrik skjøv dem unna og klarte å komme seg løs. Han løp så fort han kunne mot kafeen. Han smatt inn døra og styrtet bort til bordet der Caroline satt. Han satte seg med ryggen til vinduet og håpet guttene ikke så han. Hjertet hans banket. Karoline spurte ikke. Hun visste hva som hendte.

Oppgave 27

a) har bestemt, har planlagt, har vært, har tenkt, er kommet.

b)

Infinitiv	Presens	Preteritum	Presens perfektum
å bestemme	bestemmer	bestemte	har bestemt
å planlegge	planlegger	planla	har planlagt
å være	er	var	har vært
å tenke	tenker	tenkte	har tenkt
å komme	kommer	kom	er kommet

c) Hjelpeverb: å ha og å være

Oppgave 28

Andy **har trukket** vinnerloddet og **har fått** kontrakt i London.

Andy **har overbevist** engelske musikere om sitt talent. – jeg **har jobbet** i årevis for å få denne kontrakten, sier Andy og smiler. Jeg **har spilt** mange konserter, og publikum **har likt** musikken min. Alt **har gått** min vei den siste tiden, men jeg **har ikke fått** alt i fanget. Dette **har jeg slitt** hardt for! Jeg **har bodd** i Bergen i mange år, men nå **har jeg bestemt** meg for å flytte til London.

Infinitiv	Presens	Preteritum	Presens perfektum
å trekke	trekker	trakk	har trukket
å få	får	fikk	har fått
å overbevise	overbeviser	overbeviste	har overbevist
å jobbe	jobber	jobbet	har jobbet
å spille	spiller	spilte	har spilt
å like	liker	likte	har likt
å gå	går	gikk	har gått
å slite	sliter	slet/sleit	har slitt
å bo	bor	bodde	har bodd
å bestemme	bestemmer	bestemte	har bestemt

Oppgave 29

- a) hadde fått, hadde spurt, hadde svart, var gått
 b) Hjelpeverbene: hadde, var (å ha, å være)

c)

Infinitiv	Presens	Preteritum	Presens perfektum	Preteritum perfektum
å få	får	fikk	har fått	hadde fått
å spørre	spør	spurte	har spurt	hadde spurt
å svare	svarer	svarte	har svart	hadde svart
å gå	går	gikk	har gått	hadde gått

Oppgave 30

hadde svømt, hadde funnet, hadde tegnet, hadde begynt, hadde gått, hadde drukket, hadde hjulpet, hadde sydd, hadde satt, hadde sittet, hadde stått

Oppgave 31

- a) hadde sittet, hadde tenkt, hadde kjørt, hadde lest, hadde lagt, hadde vært, hadde kjent, hadde interessert (seg for)

b)

Infinitiv	Presens	Preteritum	Presens perfektum	Preteritum perfektum
å sitte	sitter	satt	har sittet	hadde sittet
å tenke	tenker	tenkte	har tenkt	hadde tenkt
å kjøre	kjører	kjørte	har kjørt	hadde kjørt
å lese	leser	leste	har lest	hadde lest
å legge	legger	la	har lagt	hadde lagt
å være	er	var	har vært	hadde vært
å kjenne	kjenner	kjente	har kjent	hadde kjent
å interessere	interesserer	interesserte	har interessert	hadde interessert

Oppgave 32

- a) Verbene som står i presens futurum: skal begynne, vil reise.
 b) Verbene som står i presens futurum perfektum: vil ha dratt, vil ha slått.

c)

Infinitiv	Presens	Preteritum	Presens perfektum	Preteritum perfektum	Presens futurum	Presens futurum perfektum
å begynne	begynner	begynte	har begynt	hadde begynt	skal/vil begynne	skal/vil ha begynt
å reise	reiser	reiste	har reist	hadde reist	skal/vil reise	skal/vil ha reist
å dra	drar	dro	har dratt	hadde dratt	skal/vil dra	skal/vil ha dratt
å slå	slår	slo	har slått	hadde slått	skal/vil slå	skal/vil ha slått

Oppgave 35

- a) Verbene som står i preteritum futurum: skulle være, ville bli
 Verbene som står i preteritum futurum perfektum: skulle ha reist, ville ha spilt

b)

Infinitiv	Presens	Preteritum	Presens perfektum	Preteritum perfektum	Presens futurum	Presens futurum perfektum	Preteritum futurum	Preteritum futurum perfektum
å være	er	var	har vært	hadde vært	skal/vil være	skal/vil ha vært	skulle/ville være	skulle/ville ha vært
å bli	blir	ble	har blitt	hadde blitt	skal/vil bli	skal/vil ha blitt	skulle/ville bli	skulle/ville ha blitt
å reise	reiser	reiste	har reist	hadde reist	skal/vil reise	skal/vil ha reist	skulle/ville reise	skulle/ville ha reist
å spille	spiller	spilte	har spilt	hadde spilt	skal/vil spille	skal/vil ha spilt	skulle/ville spille	skulle/ville ha spilt

Oppgave 36

- a) vasker: presens
 vasket: preteritum
 har vasket: presens perfektum
 hadde vasket: preteritum perfektum
 vil/skal vaske: presens futurum
 vil/skal ha vasket: presens futurum perfektum
 ville/skulle vaske: preteritum futurum
 ville/skulle ha vasket: preteritum futurum perfektum

b)

Infinitiv	Presens	Preteritum	Presens perfektum	Preteritum perfektum	Pesens futurum	Presens futurum perfektum	Preteritum futurum	Preteritum futurum perfektum
å vaske	vasker	vasket	har vasket	hadde vasket	skal/vil vaske	skal/vil havasket	skulle/ville vaske	skulle/ville ha vasket
å hoppe	hopper	hoppet	har hoppet	hadde hoppet	skal/vil hoppe	skal/vil ha hoppet	skulle/ville hoppe	skulle/ville ha hoppet
å spille	spiller	spilte	har spilt	hadde spilt	skal/vil spille	skal/vil ha spilt	skulle/ville spille	skulle/ville ha spilt
å løpe	løper	løp	har løpt	hadde løpt	skal/vil løpe	skal/vil ha løpt	skulle/ville løpe	skulle/ville ha løpt

Oppgave 37

- a) Modale hjelpeverb: burde, kunne, måtte, skulle, torde, ville.
 b) Hovedverbene i setningene: bruke, hjelpe, levere, presentere, dramatisere, gi.

Oppgave 38

Infinitiv	Presens	Preteritum
å burde	bør	burde
å kunne	kan	kunne
å måtte	må	måtte
å skulle	skal	skulle
ville	vil	ville
å tore /å tørre	tør	torde
å måtte	må	måtte

Oppgave 39

Modale hjelpeverb i setningene:

å kunne, å måtte, å burde, å måtte, å skulle, å ville, å tore/å tørre, å måtte

Oppgave 40

- a) Verbene i setningene: klarte, landa/landet, lurte, skjedde, stoppa/stoppet.
 b) Endelser: - te, a/et, te, dde, a/et

Oppgave 41

Verb i preteritum: ropte, driblet/dribla, spilte, hoppet/hoppa, hørte, prøvde, snudde, lekte, drømte, viste, syklet/sykla, hadde.

På engelsk får svake verb endingen: ed (for eksempel: He jumped)

Oppgave 42

a)

«Der **kommer** hun!», **hvisket** Fellini plutselig. Og jammen **gjorde** hun ikke det. Den digre, brunflekke skikkelsen **vraltet** oppover gaten. Rett mot stedet der vi **lå**. Jeg **gjorde** meg så usynlig jeg **kunne**. Og det **tror** jeg nok Fellini også **prøvde** på. For tispa **var** virkelig skremmende farlig der hun **kom** – og med lårmuskler som rent fikk det til å **svimle** for meg. Men hun **enset** oss ikke. **Luntet** rett forbi. Helt til hun **kom** til Fredriksens frisørsalong. Der **stanset** hun. **Satte** seg pladask på fortauskanten. **Løftet** den stygge snuten mot himmelen og **ga** fra seg et lite, forsiktig ul. Slik **satt** hun en lang stund. Så **reiste** hun seg endelig opp igjen. **Ristet** seg, **tisset** noen dråper – og **travet** tilbake samme vei som hun var **kommet**.

Fra *Fellini og konsertmysteriet* av Tor Åge Bringsværd.

b) Svake verb i preteritum:

hvisket, gjorde, vraltet, trodde, prøvde, svimlet, enset, luntet, stanset, løftet, reiste, ristet, tisset, travet

Oppgave 43

a) lo, så, gikk, lå

b) å le, å se, å gå, å ligge

c) Verb som ikke har endelse i preteritum, er sterke verb. De skifter også ofte vokal.

Oppgave 44

så, fant, var, sang, gikk, stod (sto), hjalp, satt, skjøt, skrev.

Oppgave 45

skrev	sterkt verb
gikk	sterkt verb
fortalte	svakt verb
klaget	svakt verb
hoppet	svakt verb
hjalp	sterkt verb
spurte	svakt verb
løp	sterkt verb
satt	sterkt verb

Oppgave 46

Transitivt: å henge - henger – hengte - har hengt – hadde hengt

Intransitivt: å henge – henger – hang – har hengt – hadde hengt

Transitivt: å brenne – brenner – brente – har brent – hadde brent

Intransitivt: å brenne – brenner – brant – har brent – hadde brent

Oppgave 47

Gutten ble så sint at han slengte boka i gulvet.

Gjengen gikk og slang borte på senteret.

Læreren smelte døra igjen etter seg.

Den tunge døra smalt igjen bak oss.

De knekte alle nøttene som lå i skålen.

Kvisten knakk.

Bilen skvettet søle på fotgjengerne.

Mannen skvatt unna.

Oppgave 50

Verbene i infinitiv:

å skyte, å kaste, å gå, å dekke, å passe, å stå, å løpe, å ta.

Oppgave 52

Verbene i infinitiv:

å storme, å ligge, å løpe.

Oppgave 53

Jeg ble liggende under dyna etter at klokka hadde ringt.

Lillebror løp hylende bort til mamma for å få trøst.

Aurora ble sittende selv om de andre reiste seg.

Skuespilleren kom syngende inn på scenen.

Alle ble stående da kronprinsen kom.

Alexander kom gående langs veien.

Oppgave 55

S

O

Hun går inn på rommet sitt. Der kan ingen forstyrre henne.

S

O

O

De kom gående mot oss. Ingen av dem så skumle ut.

S

O

Vi har forsovet oss.

Oppgave 56

- vi, jeg, du, han, hun, dere, de, vi.
- Ponomenene er brukt i subjektsform, S.

Oppgave 57

<u>Subjektsform</u>	<u>Objektsform</u>
I	me
you	you
he	him
she	her
it	it
we	us
you	you
they	them

Oppgave 58

- Hun** ga **han** et kyss.
Vil **du** hjelpe **meg**?
Du må ikke spise **den**!
De viste **meg** bildene fra ferien.
Skal **jeg** handle for **deg**?
Hun slo **henne** hardt i ryggen.
Vil **dere** ha en is?
De ville ikke ha noe med **dem** å gjøre.
Hva ønsker **du deg** til bursdagen din?
- Personlige pronomener i objektsform:
han (ham), meg, den, meg, deg, henne, dem, deg.

Oppgave 59

Hun er flink til å male.
Hun ga bildene sine til henne.
Er han misunnelig på dem?
De er venner med dem.
Skal vi spille mot dem?
Hun bremset foran henne.
Hvor ofte må de kjefte på dem?
Hun/han ble irritert på henne.

Oppgave 60

Hun spurte henne om hun ville bade i bassenget.
Mormor pleier å ringe dem hver søndag.
Hun spanderte kinobilletter på henne.
Dem hadde de aldri hilst på før.
Skal hun være med på ferie?
De parkerte de nye mopedene sine i garasjen.
Kjenner du henne som går der?
De hadde betalt for dem.
Vi foreslår henne til rollen som Nora.
De ville ikke ha ne hjelp av dem.
Vil De være så snill å flytte Dem litt?
Har hun sendt henne en melding?
Skal vi spørre dem om veien?

Oppgave 62

Ubestemt pronomen: man
Refleksivt pronomen: seg
Spørrepronomen: hvem
Resiprokt pronomen: hverandre

Oppgave 63

Han slo seg. (Pil til ”han”)
Elevene kledde seg om til gymtimen. (Pil til ”elevene”)
De ville ikke gi seg med å krangle. (Pil til ”de”)

Oppgave 64

Hun og han elsker hverandre.
De klemmer hverandre hele tiden.
Mushraf og Anne roper sint til hverandre.

Oppgave 66

Man må ikke stjele.
Det er viktig at man lærer grammatikk.
Bør man pusse tenner hver kveld?
Man må vente på rødt lys.

Oppgave 67

Preposisjoner: mellom, på, over, foran.

Oppgave 69

å stikke hodet i sanden
å ha hjertet i halsen
å se mellom fingrene med noe
å legge siste hånd på verket
å ta bladet fra munnen
å treffe spikeren på hodet
å ha sommerfugler i magen
å ta seg vann over hodet
å stikke noe under en stol

Oppgave 70

Han hadde veldig lyst til å sove i telt.
Hva interesserer du deg for?
Har du full oversikt over kongerekken i Norge?
Det er godt å ha kunnskap om historien vår.
Abonnerer du på dette bladet?
Jeg har ikke kontroll over kontoen min.
Det er viktig å være hensynsfull mot andre mennesker.
Du er flink til å vise ansvar for andre.
Det er vanskelig å ta stilling til hva jeg skal kjøpe i gave.
Hun har stor forståelse for at vi ikke reiser på ferie.

Oppgave 71

Interjeksjoner: uff, smæsj, kræsj, bang, nei.
Utropsord: Uff
Lydhermende ord: smæsj, kræsj, bang
Svarord: nei

Oppgave 73

Interjeksjoner: Rrrrrr! Hallo! Hei. Tja. Æsj. Nei. Jo. Fy. Hurra! Hm. Ok.

Oppgave 75

Stedsadverb: tilbake, der, hjemme, dit.

Oppgave 76

Stedsadverb: fram, hit, inne, ute, hjemme, nede ved stranda, her, tilbake til Polen, inn.

Oppgave 78

Tidsadverb: ofte, sjelden, alltid, sist, i høst, da

Oppgave 79

Tidsadverb: sjelden, ofte, nå, snart, alltid, aldri, ennå, straks, lenger

Oppgave 81

Måtesadverb: bra, annerledes

Oppgave 83

Gradsadverb: altfor lite, mye mer, enda dårligere, ganske lat.

Oppgave 84

Gradsadverb: altfor, ganske, veldig, enda, nokså.

Oppgave 85

Konjunksjoner: og, eller, men, for

Oppgave 86

Eksempler på løsninger:

Verb:

prater og skravler

skrek og hylte

å danse og å hoppe

har drukket og har spist

Adjektiv:

snill og søt

tverr og sur

ivrig og positiv

Substantiv:

viskelær og blyant

jenter og gutter

Oslo og Tromsø

Oppgave 87

Hei Tante!

Vil du komme til oss på søndag **og** feire bursdagen min? Jeg har egentlig bursdag i morgen, **men** jeg skal feire dagen på søndag, **for** da kan pappa komme også. Pappa har sagt han skal kjøpe ny treningsdrakt, støvletter **eller** rulleskøyter til meg. Jeg blir kjempeglad enten jeg får det ene **eller** det andre. Vi serverer pizza **og** pølser, **og** jeg har tenkt å bake kanelboller **og** sjokoladekake. Jeg håper du kan komme, **for** det er så lenge siden jeg har sett deg.

Klem fra Ina

Oppgave 88

Øystein er syk, **og** han må være hjemme fra skolen.

Skal jeg møte deg på stasjonen, **eller** vil du helst ta en taxi?

Nora sa hun skulle gjøre lekser før middag, **men** hun er ikke kommet hjem ennå.

Jørgen trener hver dag, **for** han vil gjerne komme på landslaget.

Oppgave 89

I dag er det varmt ute, og jeg har så lyst til å bade.

Bandet skulle ha jubileumskonsert, og billettene var utsolgt.

Oppgave 90

Vil du ha pizza, eller vil du ha en hamburger?

Skal vi gå på ski, eller har du lyst til å gå på skøyter?

Oppgave 91

Hedda løp etter bussen, men hun rakk den ikke.

Venninnene skulle se på tv, men de ble ikke enige om hvilke kanal de skulle velge.

Oppgave 92

Axel løp så fort han kunne, for han var veldig redd.

Mia måtte kjøpe nye joggesko, for hun hadde vokst fra de gamle skoene sine.

Oppgave 93

Subunksjoner: da, når, hvis, selv om

Oppgave 94

a) og **b)**

Pappa har vært i dårlig form **siden han kom hjem fra sykehuset.**

Thea hadde ikke gjort lekser **fordi hun hadde vært syk.**

Vi må luften Oskar **før det blir for sent.**

Jeg liker å spille tennis **selv om jeg ikke er spesielt god.**

Du får ukelønn **hvis du rydder rommet ditt.**

Michelle har likt å synge **siden hun var liten pike.**

Oppgave 95

a) Subjunksjoner: når, selv om, da.

b) Når jeg spiller sjakk, konsentrerer jeg meg.

Selv om motspilleren er god, pleier jeg å vinne.

Da jeg deltok i VM i fjor, kom jeg på tredje plass.

c) Kommaregel ved leddsetninger: Vi setter alltid komma etter leddsetning når denne kommer først i en helsetning.

Oppgave 97

Når vi får høstferie, skal jeg reise med fly til New York.

Selv om jeg har sett filmen to ganger før, har jeg lyst til å være med på kino.

Da Axel ringte på døra, lot Daniel som om han ikke var hjemme.

Oppgave 98

a) Setning 5,6,7,8,9

b) Leddsetningene kommer først i en helsetning.

Oppgave 99

Subjunksjonen som forteller om noe om har hendt: da

Subjunksjonen som forteller om noe som skal skje: når

Subjunksjonen som forteller om noe som skjer ofte: når

Oppgave 100

Da vi slapp ut snørene, fikk vi fisk med en gang.
Når Robin skal begynne på skolen, skal jeg følge han hver dag.
Da jeg skulle gå på treningen i går, følte jeg meg slapp.
Da vi hadde spist frokost, ringte det på døra.
Når det regner og blåser, liker jeg meg best inne.
Når påsken kommer, reiser vi på fjellet.
Når jeg skal velge yrke, tror jeg at jeg vil bli designer.
Da vi ventet på bussen i dag, fikk vi beskjed om at den var forsinket.

Oppgave 105

a) og b)

Den gutten som går der borte, kjenner jeg godt. **Unødvendig som-setning.**

Som du vet, kan jeg holde på hemmeligheter.

Jeg bestiller en pizza som jeg vet du liker.

Dronning Sonja, som hadde en gul kjole på seg, fikk en nydelig blomsterbukett. **Unødvendig som-setning.**

b) Når **som** innleder en unødvendig **som-setning** inne i en helsetning, setter vi komma både foran og bak leddsetningen.

Oppgave 106

Pil fra ”som” til:

diktet

mannen

en gammel hytte

de to barna

hunden

sykkelen

ekteparet

den kinesiske vasen

fabrikken

Oppgave 107

Nidelv 690 som er kjørt av bare en person, trenger reparasjon i baugen.

Gammel moped som er defekt, selges til ungdom.

Pen sofa som er nyrenset, selges til høystbydende.

Oppgave 108

Vi har fått nye naboer som kommer fra Irak.

(Pil til nabo)

Jeg har en fetter som bor i Stavanger.

(Pil til fetter)

Da vi var i skogen, hørte vi en ugle som tutet.

(Pil til ugle)

Julie har skrevet en fortelling som har tittelen ”Ensomhet.

(Pil til fortelling)

Oppgave 109

Verb i infinitiv: å møte, å gjøre, å flytte, å pakke.

Oppgave 110

å finne, å være, å gå, å skrive, å hoppe, å synge, å sove, å komme, å stå, å gi.

Oppgave 111

Kaja og Ina dro til senteret for å handle på salg.

Bikkja begynte å knurre og flekke tenner.

De ble sittende og prate om hva som hadde hendt.

Didrik fikk melding om å forte seg hjem.

Først måtte jeg gjøre lekser, og etterpå fikk jeg lov til å dra til byen.

Det var umulig å se noe som helst i tåka.

Maren og Piero liker å spille tennis.

Ring aldri til meg uten å ha avtalt på forhånd.

I kantinen selger de bagetter og frukt, men det blir dyrt å kjøpe noe hver dag.

Kommunestyret vedtok å bygge ny ungdomsskole.

Skal du ut og reise?

Vil du komme og se på dette?

Oppgave 112

Eiendomsordene: mine, ditt, vår.

Oppgave 113

Er dette spillet mitt?

Er disse skiene mine?

Jeg må lufte hunden min.

Katten min er svart med hvite poter.

Oppgave 114

Er dette spillet ditt?
Har du mistet pengene dine?
Kameraten din har spurt etter deg.
Har du med deg meldingsboka di?

Oppgave 115

Jeg er sikker på at bilen vår sto parkert her.
Læreren samlet inn tekstene våre.
Huset vårt er hvitt.
Hytta vår ligger i Kristiansand.

Oppgave 117

Mushraf har en fin sykkel. Den er hans
Oline har fått nye slalåmski. De er hennes.
Han vant en konfekteske. Den er hans.
Vi har en gammel leilighet. Den er vår.
Hun har ny jakke. Den er hennes
Leg lånte en god film. Den er ikke min.
Naboen har kjøpt ny bil. Den er deres.

Oppgave 118

Ubøyelige eiendomsord: hans, hennes, dens, deres, Deres.

Oppgave 123

Pekeord: denne, den, dette, disse, slike

Oppgave 124

Denne gangen har du hatt flaks!
Du har vunnet den/denne fine sykkelen.
Her i dette museet må alle være helt stille.
Følg etter denne omviseren!
Disse klærne har ligget her i garderoben i hele høst.
Den/denne telefonsamtalen skremte meg.
Denne/den ballen er min.
Det er den ballen der borte som er din.

Oppgave 126

- a) Ubestemt artikkel: ei, et,
Bestemt artikkel: klassen, landet, jenta,
b) Ubestemt artikkel foran hankjønnsord: en

Ubestemt artikkel foran hunkjønnsord: ei
Ubestemt artikkel foran intetkjønnsord: et

Oppgave 128

et hus	huset
ei/en klokke	klokka/klokken
et kamera	kameraet
et pennal	pennalet
en interesse	interessen
en pc	pc-en
et budskap	budskapet
et intervju	intervjuet
en bussjåfør	bussjåføren
en lekseplan	lekseplanen
et kart	kartet
en konsert	konserten
en time	timen
en kamp	kampen
et kjøpesenter	kjøpesenteret
ei/en adresse	adessa/adressen
en billett	billetten

Oppgave 129

- b) a/an
- c) the
- d) foran substantivet
- e) som ending på substantivet

Oppgave 130

- a) den
- b) den
- c) det
- d) de

Oppgave 131

Har du sett den nye filmen som går på Ringen kino?
De beste skuespillerne fra Hollywood er med.
Jeg liker godt å se på det store lerretet på Ringen.
Det er så flott å høre på den fantastiske lyden i salen.
De store høyttalerne er helt unike.

Oppgave 132

- Vi skriver tall til og med tolv med bokstaver.
- Tall over tolv skriver vi med siffer.
- Vi bruker siffer ved klokkeslett, beløp, vekt og mål.

Oppgave 133

Det er sju dager i en uke.
Det er tolv måneder i året.
Det er 365 dager i året.
Sommerferien varer vanligvis i to måneder.
Februar har bare 28 dager.
Vinterferien varer i en uke.
Hanna er 13 år. I fjor var hun tolv år.
Neste år blir Hanna 14 år.
Menneskene har ti fingre.

Oppgave 137

Fortellende setning: Japan er Nihon på japansk. Tokyo er hovedstaden i Japan.
Spørresetning: Hva heter keiseren i Japan?
Imperativsetning: Reis til Japan!

Oppgave 139

Syns du bowling er kult?	S
Jens spiller biljard.	F
Gi meg ballen, Laila!	I
Hvor ofte trener du?	S
Mustafa er interessert i tennis.	F
Stå på, Stine!	I
Vi må vinne i dag!	I

Oppgave 142

- Hun sa at hun skulle seile i helgen.
Hun lurte på hvem hun skulle invitere.
Hun visste ikke om kjæresten hadde lyst.
Hun tenkte over hva hun skulle si.

Oppgave 143

- Elevene visste hva "De fire store" heter.
Læreren spurte om de kunne si navnene på hver av dem.
Elevene ville at læreren skulle velge ett av Ibsens skuespill.

Elevene ville vite hvem som skulle spille hovedrollen.

b) hva, om, at, hvem

Oppgave 144

a) Jeg vet at jeg får ny mobiltelefon til bursdagen min.

Vegard kunne ikke svare på om han kommer på festen i morgen.

Faiza lurte på hvem avsenderen av tekstmeldingen kunne være.

Det viktigste er at du er deg selv!

Leah ville vite hva årsaken til andre verdenskrig var.

b) At jeg får ny mobiltelefon til bursdagen min, vet jeg.

c) Om han kommer på festen i morgen, kunne ikke Vegard svare på.

d) Hvem avsenderen av tekstmeldingen kunne være, lurte Faiza på.

e) At du er deg selv, er det viktigste!

f) Hva årsaken til andre verdenskrig var, ville Leah vite.

Oppgave 145

a) Da vi var i Sør-Afrika, dro vi på safari.

Før sola gikk ned, hadde vi sett The big five.

Selv om det var utrolig varmt, dro vi på utflukter.

Dersom jeg greier å spare nok penger, reiser jeg dit igjen.

b) Subjunksjoner: da, før, selv om, dersom

c) Vi setter alltid komma når leddsetningen kommer først i en helsetning.

Oppgave 146

a) Da vi kom på konserten, var det fullt av mennesker.

Selv om ikke alle hadde kommet inn, begynte oppvarmingsbandet å spille.

Etter at det hadde gått en time, kom endelig hovedartisten på scenen.

Da lyset ble slukket og konserten begynte, ble det vill jubel.

Hvis vi ikke hadde fått billetter til konserten, måtte vi ha sett showet på tv.

Jeg pleier alltid å stille meg helt foran når jeg er på konserter.

Fordi vi hadde lært oss sangene, kunne vi synge med.

Dersom jeg blir flink i grammatikk, blir det lettere å lære nye språk.

Han solgte mopeden fordi den var i ustand.

Jeg krøp ut av snøhulen etter at stormen hadde gitt seg.

Mange driver med ekstrem sport selv om det kan være farlig.

Når jeg er ferdig med videregående, ønsker jeg å reise jorda rundt.

- b) Subjunksjonene som innleder leddsetningene: da, selv om, etter at, da, hvis, når, fordi, dersom, fordi, etter at, selv om, når.

Oppgave 149

- a) Forfatteren som fikk nobelprisen i litteratur i 1928, var Sigrid Undset. Halvparten av pengene som hun mottok, ga hun til Legat for familier med åndssvake barn. De to andre norske forfatterne som har fått nobelprisen i litteratur, er Bjørnstjerne Bjørnson og Knut Hamsun.
- b) ”Som” innleder adjektiviske leddsetninger.

Oppgave 150

- a)
- Er det din mobil som ringer?
Den teksten som jeg skriver nå, blir kjempebra.
Filmen som har premiere i dag, må jeg se.
Vi kjøpte ny pc som var altfor dyr.
Jeg kjøpte samme iPod som kameraten min har.
E-posten som jeg sendte til deg, har du ikke svart på.
Teaterbillettene som vi bestilte, glemte vi å hente.
- b) Ordet ”som” innleder adjektiviske leddsetninger (som-setninger).

Oppgave 151

Jeg fikk en appelsin som var skikkelig sur, av en venn.
Jeg kjøpte en sykkel som var skitten, gammel og rusten, av naboen.
Herman hentet en sekk vedkubber som hadde ligget lenge på loftet, til fru Mørk.

Oppgave 152

V
Vannet koker.

V
Ektemannen [vasker, renser og hakker] urter.

V
Suresh deler kyllingen i små biter.

Oppgave 153

S V
Suresh [hadde pyntet] bordet.
S V
Gjestene kom etter hvert.
S V
Alle [spiste og koste] seg.

Oppgave 154

S V DO
Suresh fikk gaver av gjestene.
S V DO
Hun fikk [blomster, sjokolade, en bok og et bilde].
DO V S V
Bilet hadde Monika malt.
S V DO
Suresh liker gjestene sine.

Oppgave 155

S V IO DO
Suresh viste [vennene sine] [en video fra hjemlandet sitt].
S V IO DO
Hun fortalte gjestene [mange morsomme historier fra India].
S V IO DO
Hun [lovet å sende] dem [et postkort] neste gang hun var i India.

Oppgave 156

S V DO A
Suresh inviterer venner [hver måned].
S V A DO
[Familien hennes] serverer aldri [norsk mat].
S V A
[Besteforeldrene til Suresh] bor [i India].
S V A DO
Suresh snakker perfekt norsk.

Oppgave 157

S V P
Suresh er [ung og flott].
S V P
Hun kalles Gullet.
S V A P
Suresh blir aldri sint.
S V P S V P
Suresh er gift, og hun heter [Suresh Borgen].
S V P S V P
[Mannen til Suresh] heter Karl, men han kalles Kalle.

Oppgave 158

V FS
Ringer det?
FS V
Det banker på døra.
A V FS V DO
I dag er det meldt sol.
V FS
[Tordner og lynner] det?

Oppgave 159

FS V ES A
Det kom [en halv meter snø] i går.
FS V ES S V A
Det var [en fin film] jeg så i dag.
FS V ES IO A
Det ligger [en pakke] til deg [i postkassen].
FS V DO ES
Det [kan være] [et problem] [å komme tidsnok].
FS V ES A
Det var [et stort hull] [i veibanen].

Oppgave 160

S V A
[Den unge, kjekke, muskuløse nabogutten] trener [hver dag].
S V A
Lillebror [skriver og maler] [på veggen].
S V DO
Elevene [leser, analyserer og framfører] teksten.
S V DO
Vi kjøpte [brus, hamburgere, potetgull og sjokolade].
V S V DO
Skal du bruke [den grå, fillete, utslitte og skitne genseren]?

Oppgave 161

S V P
[Lisa og Ludvig] er forelsket.
S V DO A
De traff hverandre [i en dyp, mørk skog].
S V A V
Dronningen kunne [dessverre ikke] komme.
A V S V A
[I dag] skal jeg reise [på fjellet].
S V A S V
Elevene kom [for sent fordi) skolebussen [hadde kollidert].
S V FS A
Vi hadde det [hyggelig i går].
S V A
Han smilte lurt.
S V A P
Jeg blir ofte skremt.
S V P S V P
[Læreren vår] kalles Einstein, men han heter Emil.
S V P V S A
[Da José var liten], bodde han [i Chile].
A

Oppgave 162

V S V P

Vil Hege bli sykepleier?

S V A

[De to hvite kattungene] sover [på låven].

A V S A

Snart reiser vi [til Sør-Afrika].

S V IO DO

Markus ga Luule blomster.

FS V A

Det blomstrer [i hagen].

S V A

Vi går [på skolen fem dager i uka].

V S V DO

Har mormor farget [håret lilla]?

S V DO A

Norge fikk grunnlov [i 1814].

S V IO DO

Du [må fortelle] Laura [den store nyheten].

S V P

Hun er [en dyktig politiker].

V S DO

Liker du [å analysere setninger]?

S V P

[Moren min] er [et geni].

S V A

De jogget [en mil i skogen].

S V DO A

Hun ringte [den nysgjerrige tanten sin] [i dag tidlig].

S V P

Jeg er utålmodig.

Oppgave 163

A V S V DO

[I dag] skal vi male klasserommet.

I	Preposisjon
dag	Substantiv, fellesnavn, hankjønn, entall, ubestemt form.
skal	Verb, presens futurum, svakt verb
vi	Personlig pronomen, første person flertall, subjektsform.
male	Verb, presens futurum, sterkt verb.
klasserommet.	Substantiv, fellesnavn, intetkjønn, entall, bestemt form.

Oppgave 164

S V DO IO

Jeg sendte [en melding] [til henne].

Jeg	Personlig pronomen, første person, entall, subjektsform.
sendte	Verb, preteritum, svakt verb.
en	Determinativ, mengdeord, ubestemt artikkel
melding	Substantiv, fellesnavn, hankjønn, entall, ubestemt form.
til	Preposisjon
henne.	Personlig pronomen, tredje person, entall, objektsform.

Oppgave 165

V S A V IO DO

Skal vi ikke gi dem beskjed?

Skal	Verb, presens futurum, sterkt verb.
vi	Personlig pronomen, første person, flertall, subjektsform.
ikke	Adverb
gi	Verb, presens futurum, sterkt verb.
dem	Personlig pronomen, tredje person, flertall, objektsform.
beskjed?	Substantiv, fellesnavn, hankjønn, entall, ubestemt form.

Oppgave 166

A V S P
[Da vi kom på bussen], var den stappfull.

S V A
Da vi kom [på bussen]

Da	Subjunksjon
vi	Personlig pronomen, første person, flertall, objektsform.
kom	Verb, preteritum, sterkt verb.
på	Preposisjon.
bussen,	Substantiv, fellesnavn, hankjønn, entall, bestemt form.
var	Verb, preteritum, sterkt verb.
den	Personlig pronomen, tredje person, entall, subjektsform.
stappfull.	Adjektiv, positiv.